

Cvičení z makroekonomie – Spotřeba, 13. týden

1. ! *Keynesiánská spotřební funkce.* Pan Dušan disponuje čistým příjmem ve výši 15.000 Kč a není schopen z něj nic ušetřit. Pokud by byl v práci povýšen, potom by si polepšil na 20.000 čistého, z čehož by byl schopen ušetřit 3.000. Vypočtete mezní a průměrný sklon ke spotřebě pana Dušana, запиšte a zakreslete jeho spotřební funkci.

2. ! Předpokládejme, že jednotlivec v prvním období spoří. Zakreslete v *modelu mezičasové volby* změnu jeho rovnováhy v důsledku poklesu úrokové sazby. Vyznačte důchodový a substituční efekt.

3. ! *Mezičasová volba.* Předpokládejme, že pan Josef vydělá 10.000 Kč v prvním období a 20.000 Kč ve druhém období.

- Pokud pan Josef spotřebuje 14.000 Kč v prvním období a 15.000 Kč v druhém období, jaká je úroková míra?
- Pokud se spotřeba pana Josefa změní na 15.000 v prvním období a na 14.000 v druhém období, jaká je nová úroková míra?
- Vysvětlete na tomto příkladě důchodový a substituční efekt a určete, který efekt dominoval po změně úrokové sazby mezi body (a) - (b).

4. ! Jeníček a Mařenka žijí dvě období. Jeníček vydělává 100 dolarů v prvním období a 100 dolarů ve druhém období. Mařenka nevydělává nic v prvním období a 210 dolarů ve druhém období. Oba si mohou půjčovat za úrokovou míru r .

- Jeníček i Mařenka spotřebovávají v prvním období za 100 dolarů a a v druhém období také za 100 dolarů. Jaká je úroková míra r .
- Předpokládejme, že úroková míra vzroste. Co se stane s Jeníčkovou spotřebou v prvním období? Je na tom Jeníček lépe nebo hůře než před změnou úrokové míry?
- Co se stane s Mařenčinou spotřebou v prvním období, když úroková míra vzroste? Je na tom Mařenka lépe nebo hůře?

5. ! Uvažujte model mezičasové volby. Nyní předpokládejme, že není jedna úroková míra r , ale spotřebitel může spořit za úrokovou míru r_s a půjčovat si za úrokovou míru r_b , přičemž platí $r_b > r_s$.

- Napište spotřebitelovo rozpočtové omezení pro případ, že i) spotřebovává v prvním období méně než jeho důchod ii) spotřebovává v prvním období více než jeho důchod
- Nakreslete obě rozpočtová omezení a ukažte oblast, která je spotřebitelovi dostupná.
- Přidejte do grafu indifferenční křivky. Ukažte tři možné situace: spotřebitel spoří, spotřebitel si půjčuje a spotřebitel ani nespoří ani si nepůjčuje.
- Co určuje spotřebu v prvním období pro tři výše uvedené případy?

6. ☺ Vysvětlete, zda omezení na úvěr zvyšuje nebo snižuje účinnost fiskální politiky (z hlediska ovlivnění agregátní poptávky) pro následující dva případy (použijte model *mezičasové volby*)

- dočasné snížení daní
- oznámení o budoucím snížení daní

7. ☺ Vysvětlete, proč jsou změny spotřeby nepredikovatelné, pokud se jednotlivci chovají podle *hypotézy permanentního důchodu* a mají *racionální očekávání*.

8. ☺ V učebnici se u *hypotézy životního cyklu* předpokládá konstantní výše důchodu. Ve skutečnosti však mnoha lidem důchod v čase roste. Jak tento růst důchodu ovlivní chování spotřeby a bohatství v čase. Modifikujte obrázek 17-12 v Mankiwovi, přičemž uvažujte dvě situace:

- a) spotřebitelé si mohou půjčovat, takže jejich bohatství může být záporné
 - b) spotřebitelé čelí omezení na úvěr, takže bohatství nemůže nabývat záporných hodnot
- Která situace je podle vás realističtější a proč?

9. ☺ Demografové prognózují, že v následujících dvaceti letech se zvýší podíl osob starších 60 let v populaci. Jaký byste na základě *hypotézy životního cyklu* očekávali dopad na agregátní míru úspor?

10. ! *Hypotéza životního cyklu*. Pan Libor ve svých 40 letech očekává, že díky svému zdravému životnímu stylu vydrží pracovat ještě 40 let a žít dalších 10 let po odchodu do důchodu. O kolik se změní jeho spotřeba v běžném roce jako důsledek ročního snížení daní o 100 Kč u jeho příjmu:

- a) které je permanentní a začne okamžitě působit
- b) pokud se snížení daní vztahuje pouze na jeden rok
- c) pokud je snížení daní permanentní, ale projeví se až od příštího roku

11. ! *Hypotéza životního cyklu + permanentního důchodu*. Pan Bobr očekává, že bude ještě 25 let pracovat a 15 let pobírat důchod. Jeho mzda je 35.000 čistého měsíčně a očekává důchod ve výši 12.000 měsíčně. Pan Bobr vlastní dům v tržní hodnotě 4 mil. Kč, na který má hypotéku 1,5 miliónu.

- a) Jaká je spotřeba pana Bobra ve výchozím roce?
- b) Na katastru nemovitostí pan Bobr zjistí, že vlastníkem domu je jeho žena, se kterou se rozvedl, hypotéku nicméně musí splácet on. Jaká je jeho spotřeba nyní?
- c) Jako v případě a), ale díky „úspěšným“ vládním reformám se zvýší tržní cena jeho nemovitosti o 50% a očekávaná hodnota jeho důchodu klesne o 50%.

12. ! Předpokládejme, že *permanentní důchod* pana Krkavce se vypočítá jako průměr z důchodů v následujících 5-ti letech ($Y_t^P = (Y_{t+1} + Y_{t+2} + Y_{t+3} + Y_{t+4} + Y_{t+5})/5$). Spotřeba je dána rovnicí $C = 0,9Y^P$

- a) Jaký bude permanentní důchod (Y_t^P) pana Krkavce tento rok, pokud v následujících pěti letech bude vydělávat 200 tisíc korun čistého ročně?
- b) Za šest let bude pan Krkavec povýšen a bude vydělávat 300 tisíc korun ($Y_{t+6} = 300 \text{ tis.}$). Jaký bude jeho permanentní důchod v příštím roce (Y_{t+1}^P) ?
- c) Jaká bude jeho spotřeba v letošním a příštím roce?
- d) Zakreslete funkci permanentního důchodu Y_t^P v závislosti na čase.